

SKRU NED FOR EL-SPEKULANTERNE – OG OP FOR FOLKEPENSIONEN

UDSPIL FRA ENHEDSLISTEN
AUGUST 2023

ENHEDSLISTEN

ENHEDSLISTEN: SKRU NED FOR EL-SPEKULANTERNE – OG OP FOR FOLKEPENSIONEN

Mens mange almindelige mennesker er hårdt ramt på deres økonomi efter et år med voldsom inflation, har andre spundet guld på den europæiske energikrise.

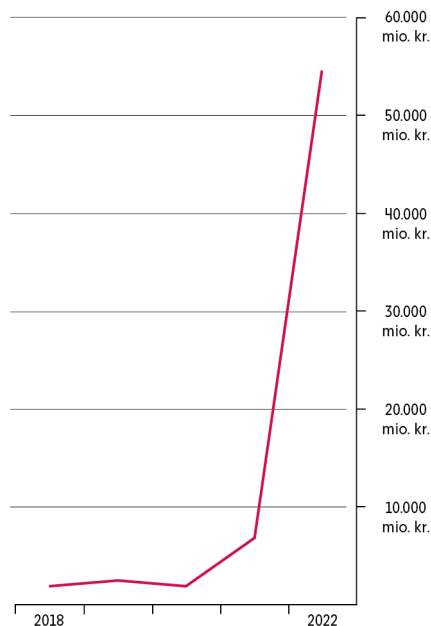
Det gælder ikke mindst de såkaldte energimellemlandere, som spekulerer i at købe og sælge el og gas på tværs af Europa. Ubalancen mellem udbud og efterspørgsel og de stærkt svingende priser har indbragt dem hidtil usete og ekstreme overskud. Faktisk har den samlede danske el-handlerbranche tjent 17 gange så meget i 2022, som de plejer.

Det er helt urimeligt, og derfor vil Enhedslisten indføre en særskat på el-spekulanternes overnormale profit fra 2022. Pengene skal dels bruges til at hjælpe folkepensionister og andre ydelsesmodtagere, dels til at oprette en solidarisk, grøn omstillingsfond.

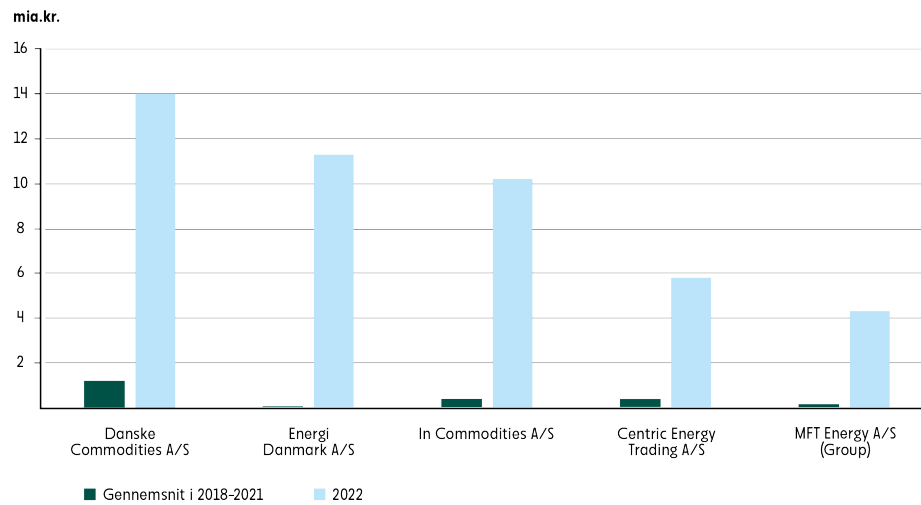
Figur 1: Overskuddene i el-handels-selskaberne er eksploderet i 2022

Kilde: "Udviklingen i overskuddet blandt elhandels-selskaber i Danmark", HBS Economics juni 2023

Note: Overskuddet er opgjort som resultatet før skat og er fremskrevet til 2022-niveau vha. BNP-deflatoren. Tallene omfatter på nuværende tidspunkt ikke hele branchen jf. HBS Economics "Udviklingen i overskuddet blandt elhandels-selskaber i Danmark"

Figur 2: De 5 største el-handelsselskaber står for 84 pct. af overskuddet i branchen

Kilde: "Udviklingen i overskuddet blandt el-handelsselskaber i Danmark", HBS Economics juni 2023

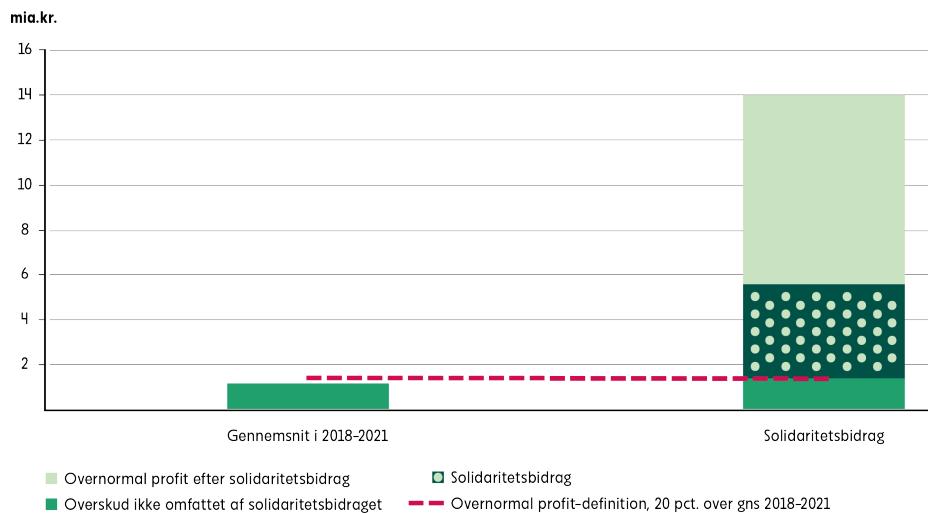
Note: Overskuddet er opgjort som resultatet før skat og er fremskrevet til 2022-niveau vha. BNP-deflatoren.

Ekstra skat på el-spekulanterne

Enhedslisten foreslår at indføre en særskat – en såkaldt windfall tax på den overnormale del af el-handelsselskabernes profitter fra 2022. Konkret foreslår vi, at de omfattes af det såkaldte solidaritetsbidrag, som regeringen allerede har pålagt olieselskaberne, men allerede fra 2022. Baggrunden for indførelsen af solidaritetsbidraget er, at selskaber har opnået ekstraordinære profitter som følge af de uforudsigelige og pludselige prisstigninger på fossile brændsler, der blev udløst af energikrisen og ikke mindst af krigen i Ukraine¹. Derfor er det kun rimeligt, at el-spekulanterne også omfattes af bidraget, da samme grundlag for de ekstraordinære profitter gør sig gældende.

Det vil indebære, at den del af el-spekulanternes overskud fra 2022, der overstiger 20 pct. af det gennemsnitlige overskud i 2018-2021, bliver pålagt en særskat på 33 pct. Særskatten vil indbringe staten et engangsprovenu på omkring 16,5 milliarder kroner².

**Figur 3: Sådan virker solidaritetsbidraget.
Eksempel for én virksomhed**

Note: Solidaritetsbidraget pålægges den del af virksomhedernes skattepligtige indkomst i 2022, der overstiger den gennemsnitlige skattepligtige indkomst i 2018-2021 med mere end 20 pct. Satsen for bidraget er 33 pct. I regneeksemplet er det gennemsnitlige skattepligtige overskud 1,2 mia. kr. pr. år i 2018-2021. Der skal således betales solidaritetsbidrag af det overskud, der overstiger 1,2 mia. kr. + 20 pct. = 1,44 mia. kr. Det skattepligtige overskud er i eksemplet 14 mia.kr. i 2022, hvorfor solidaritetsbidraget udgør $(14 - 1,44 \text{ mia. kr.}) \times 33 \text{ pct.} = 4,14 \text{ mia. kr.}$

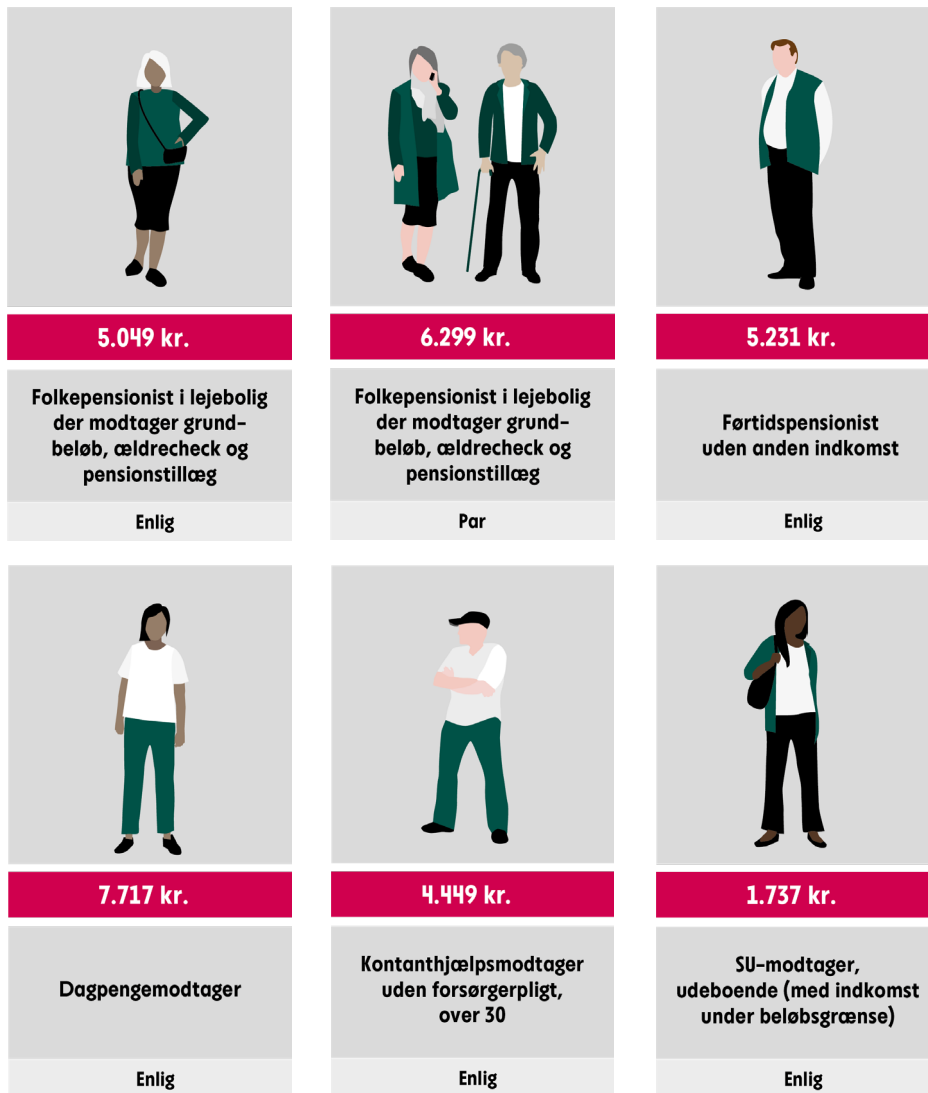
Flere penge til folkepensionisterne

Alle danskere er blevet ramt på deres købekraft af inflationen. Men folkepensionister og andre grupper på offentlige ydelser er særligt hårdt ramt. For mens lønmodtagerne generelt forventes at have indhentet reallønstab i løbet af 2024, så har det meget længere udsigter for folkepensionister og andre ydelsesmodtagere. Det skyldes, at overførselsindkomsterne reguleres forsinket, da reguleringen tager udgangspunkt i lønstignings-takten to år forinden. Konkret betyder det ifølge beregninger fra Ældre Sagen, at levegrundlaget for pensionister m.fl. i 2024 vil halte ca. 5 pct. efter lønudviklingen.

For at modvirke det efterslæb vil Enhedslisten regulere folkepensionen og andre forsørgelsesydelse med virkning fra 1. januar 2024 således, at de ekstraordinært tillægges 5 procent. Efter 2024 modsvares stigningen ved, at ydelsessatserne stiger mindre, så den samlede effekt af tiltaget bliver, at efterslæbet udlignes, uden at det offentlige får varige merudgifter. Der er altså tale om en engangsudgift for det offentlige, som Ældre Sagen skønner til i alt 8,2 mia. kr. i 2024 efter skat og tilbageløb³.

Så meget stiger ydelserne

Figur 4: Effekter for særlige grupper - beregningseksempler
(Kr. i 2024. Merindkomst ved tiltag efter skat)

Kilde: Beregninger udarbejdet i Økonomiministeriets familietypemodell af Ældre Sagen.

Note: Merindkomst ved tiltaget er beregnet efter skat samt eventuel modregning i boligstøtte.

Otte milliarder til solidarisk grøn omstillingsfond

Den resterende del af proventet vil Enhedslisten anvende på en solidarisk, grøn omstillingsfond, som skal bidrage til at sikre, at regningen for den grønne omstilling ikke rammer skævt for mennesker med lave og almindelige indkomster. Fondens konkrete indhold vil Enhedslisten præsentere senere på året. Det vil eksempelvis dreje sig om hjælp til udskiftning af gasfyr, en ordentlig investering i fjernvarmepuljen og lignende grønne tiltag.

Samlet økonomi, mia.kr.

	mia. kr.
Skatteprovenu, solidaritetsbidraget på el-handelsselskaber, indtægter	16,5
Opregulering af forsørgelsesydelse	-8,2
Pulje til social grøn omstilling	-8,3
Udgifter i alt	-16,5

Kilde: Egne beregninger baseret på tal for overskuddene i elhandelsbranchen i rapporten: "Udviklingen i overskuddet blandt elhandelsselskaber i Danmark", HBS Economics juni 2023.

Note: Udgiftsestimat udarbejdet af Ældresagen i forslag til finanslov 2024: <https://www.aeldresagen.dk/-/media/aeldresagen-dk/05-presse/aeldre-sagen-forslag-finanslov-2024fremryk-regulering-af-pensionen.pdf>. Forslaget skønnes at indebære merudgifter på i alt 8,2 mia. kr. i 2024 efter skat og tilbageløb.

Noter

1

Jf. skatteministerens udtalelser under 1. behandlingen af lovforslaget om solidaritetsbidraget L 69 - 2022-23 (2. samling) (1. behandling):
Forslag til lov om et midlertidigt solidaritetsbidrag. / Folketinget (ft.dk).

2

Egne beregninger baseret på tal for overskuddene i elhandelsbranchen i rapporten: "Udviklingen i overskuddet blandt elhandelselskaber i Danmark", HBS Economics juni 2023. Af rapporten fremgår de fem største virksomheders overskud i hhv. 2022 og referenceperioden 2018-2021. Solidaritetsbidraget pålægges den del af virksomhedernes skattepligtige indkomst i 2022, der overstiger den gennemsnitlige skattepligtige indkomst i 2018-2021 med mere end 20 pct. Satsen for bidraget er 33 pct. De fem største virksomheder udgør 84 pct. af branchen målt ved overskud jf. rapporten. På den baggrund skønnes det at solidaritetsbidraget på elhandelselskaberne bidrager med et statsligt merprovenu på ca. 16,5 mia.kr. Jf. lovforslaget om solidaritetsbidraget af L69 (marts 2023) antages at tilbageløbsfaktoren og adfærdseffekten ved solidaritetsbidraget er nul.

3

<https://www.aeldresagen.dk/-/media/aeldresagen-dk/05-presse/aeldre-sagen-forslag-finanslov-2024fremryk-regulering-af-pensionen.pdf>